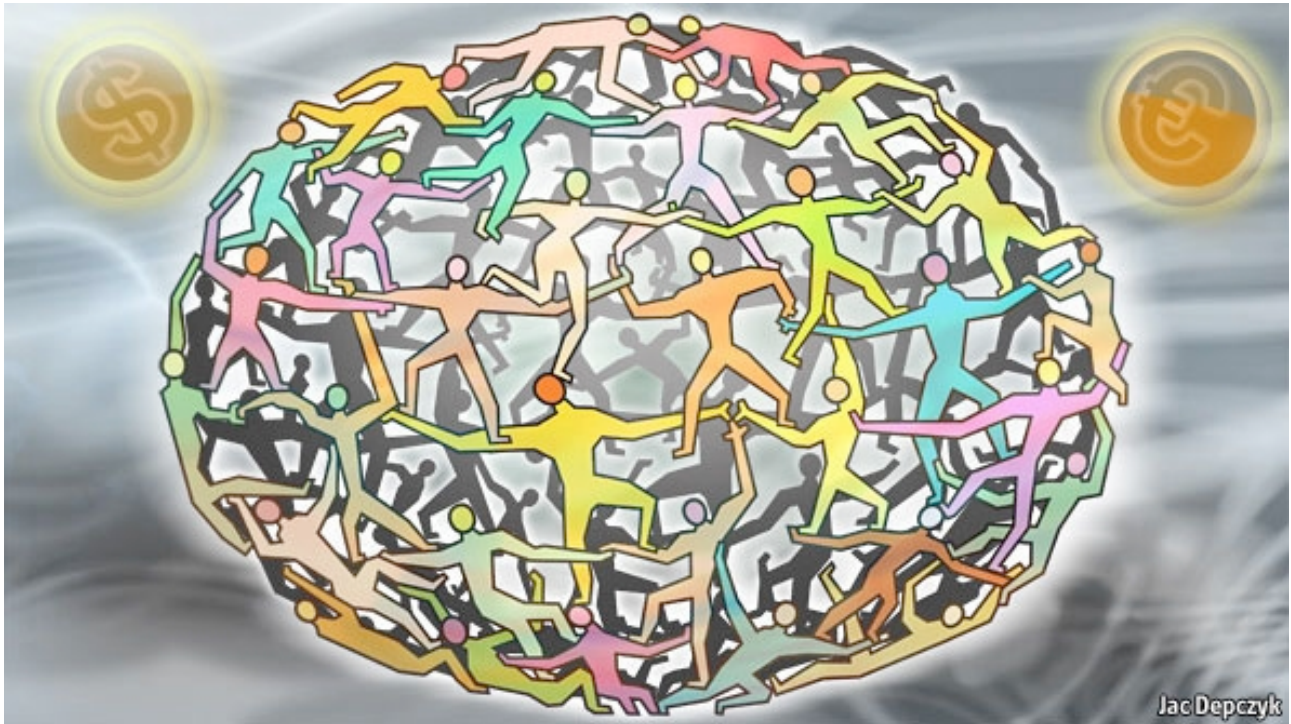

Τρέλες των Συνόρων

Η απελευθέρωση της μετανάστευσης θα μπορούσε να προσφέρει μια τεράστια ώθηση στην παγκόσμια παραγωγή

από τον Economist, 17 Νοεμβρίου 2012

Σε χαλεπούς οικονομικούς καιρούς ο πειρασμός να χτυπήσει κανείς βίαια τη μετανάστευση είναι συντριπτικός. "Διώξτε τη δυσωδία από την Ελλάδα," είναι ένα από τα συνθήματα της Χρυσής Αυγής, ενός όλο και πιο δημοφιλούς αντι-μεταναστευτικού κόμματος στη χώρα αυτή. Ο David Cameron έχει δεσμευθεί να μειώσει κατά περισσότερο από το μισό την ετήσια καθαρή μετανάστευση στη Βρετανία έως το 2015. Στην Αμερική οι Ρεπουμπλικάνοι αναρωτιούνται κατά πόσο η αντι-μεταναστευτική ρητορική του Mitt Romney συνέβαλε στην ήττα του στις προεδρικές εκλογές. Η αλλαγή πολιτικού τόνου σε αυτό το ζήτημα είναι απολύτως αναγκαία. Τα στοιχεία δείχνουν ότι η αύξηση των διασυννοριακών ροών ανθρώπων θα μπορούσε να πυροδοτήσει την παγκόσμια ανάπτυξη.

Το οικονομικά κίνητρα για τη μετανάστευση είναι παρόμοια με εκείνα για το ελεύθερο εμπόριο. Το εμπόριο ωφελεί τις χώρες, επιτρέποντας στους εργαζόμενους να ειδικεύονται σε δραστηριότητες στις οποίες είναι σχετικά πιο παραγωγικοί, κάτι που συντελεί στην αύξηση της παραγωγής. Και η μεγαλύτερη αγορά που δημιουργείται από το εμπόριο κατανέμει το πάγιο κόστος της καινοτομίας ευρύτερα, με αποτέλεσμα την ενθάρρυνση της ανάπτυξης νέων προϊόντων και ιδεών. Οι κυβερνήσεις άρχισαν τη μακρά πορεία προς την απελευθέρωση του εμπορίου αφού συνειδητοποίησαν ότι οι θετικές επιπτώσεις της αντισταθμίζουν το κόστος της,

αφήνοντας ένα πλεόνασμα αρκετά μεγάλο για να αποζημιώσει αυτούς που ζημιώνονται.

Η μετανάστευση είναι μια ύστερη σκέψη, τόσο στην πρακτική όσο και στη θεωρία. Στα παραδοσιακά μοντέλα εμπορίου οι μισθοί συγκλίνουν μεταξύ των εμπορικών εταίρων που χρησιμοποιούν παρόμοιες τεχνολογίες, ακόμη και χωρίς τη μετανάστευση, ένα φαινόμενο που έχει επονομασθεί "εξισορρόπηση των τιμών των συντελεστών παραγωγής". Δυστυχώς, η εξισορρόπηση των τιμών των συντελεστών είναι σπάνια στον πραγματικό κόσμο. Για παράδειγμα, το 2000, ένας εργαζόμενος στο Μεξικό κέρδιζε ένα μισθό της τάξης του 40% ενός γεννημένου στο Μεξικό εργαζόμενου στην Αμερική, με παρόμοια εκπαίδευση και εργασιακή εμπειρία.

Το μεγαλύτερο μέρος από αυτό το χάσμα των μισθών οφείλεται σε διαφορές της παραγωγικότητας, που απορρέουν από τις διαφορές στην ποιότητα των υποδομών των θεσμών, καθώς και των δεξιοτήτων. Ένας μεμονωμένος εργαζόμενος, όσο ταλαντούχος και να είναι, δεν μπορεί να ελπίζει να αναπαράγει από μόνος του το εύφορο περιβάλλον μιας πλούσιας οικονομίας. Μεταφυτεύοντας όμως έναν εργαζόμενο σε πλούσιο χώμα μπορεί κανείς να πολλαπλασιάσει την παραγωγικότητα του. Ένας γεννημένος στο Μεξικό εργαζόμενος κερδίζει περισσότερο στις Ηνωμένες Πολιτείες από ό, τι στο Μεξικό, γιατί μπορεί να παράγει περισσότερο, χάρη στην ποιότητα της τεχνολογίας και των θεσμών των ΗΠΑ.

Εκατομμύρια μπορούν να μετακινηθούν από το φτωχό στον πλούσιο κόσμο χωρίς αυτό να οδηγήσει σε μείωση των μισθών στην πλούσια χώρα σε σχέση με την αναπτυσσόμενη. Είναι αλήθεια ότι μια γρήγορη έκρηξη της μετανάστευσης μπορεί να μειώσει προσωρινά τους μισθούς. Αλλά αν ο ρυθμός της μετακίνησης είναι αρκετά αργός ώστε να επιτρέψει στις επενδύσεις να προσαρμοστούν, τα σύνολα θα μπορούσαν να ανοίξουν χωρίς αναταράξεις στους μισθούς είτε στη χώρα προέλευσης, είτε στη χώρα προορισμού. Οι ίδιοι οι μετανάστες ωστόσο θα επωφεληθούν αδρά. Σε μία νέα μελέτη* ο John Kennan του Πανεπιστημίου του Wisconsin-Madison εκτιμά ότι το άνοιγμα των συνόρων θα μπορούσε να αυξήσει το μέσο όρο των μισθών των εργαζομένων από τις αναπτυσσόμενες χώρες, κατά περισσότερο από \$10.100 το χρόνο, ή περισσότερο από 100%, χάρη στη μεγάλη αύξηση των εισοδημάτων εκείνων που επιλέγουν να μεταναστεύσουν.

Αυτά τα μεγαλύτερα εισοδήματα θα οδηγήσουν σε μεγάλη αύξηση το παγκόσμιο ΑΕΠ. Σε μια πρόσφατη έκθεση ο Sharun Mukand του Πανεπιστημίου του Warwick υπολογίζει την επίδραση της μετακίνησης του μισού εργατικού δυναμικού του αναπτυσσόμενου κόσμου στον πλούσιο κόσμο. Αυτή η τεράστια μετανάστευση δεν θα μπορούσε ποτέ να συμβεί στην πράξη, φυσικά, αλλά ως μια άσκηση σκέψης είναι διδακτική. Εάν η μετανάστευση οδηγήσει στο κλείσιμο του ενός τετάρτου του χάσματος της παραγωγικότητας των μεταναστών με τον πλούσιο κόσμο, το μέσο εισόδημά τους θα αυξηθεί κατά \$ 7.000. Αυτό θα ήταν αρκετό για να αυξήσει την παγκόσμια παραγωγή κατά 30%, ή περίπου 21 τρισεκατομμύρια δολάρια. Άλλες μελέτες βρίσκουν ακόμη μεγαλύτερες επιπτώσεις. Μία μελέτη του 2007 από τον Paul

Klein, τώρα στο Πανεπιστήμιο Simon Fraser, και τον Gustavo Βεντούρα, τώρα στο Arizona State University, εκτιμά ότι η πλήρης κινητικότητα του εργατικού δυναμικού θα μπορούσε να αυξήσει την παγκόσμια παραγωγή έως και 122%. Τα οφέλη αυτά είναι τεράστια σε σχέση με τα οφέλη από την κατάργηση των εναπομενόντων εμποδίων στο εμπόριο, τα οποία ανέρχονται σε μόλις 1.8 - 2.8% του ΑΕΠ, εκτιμά ο κ. Mukand.

Ακόμη και μια μέτρια (και πιο πρακτική) χαλάρωση των περιορισμών θα μπορούσε να είναι πολύ αποδοτική. Ο Lant Pritchett του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ υπολογίζει ότι μία αύξηση του εργατικού δυναμικού στον πλούσιο κόσμο μόνο κατά 3%, μέσω της μετανάστευσης, θα απέφερε ετήσια οφέλη μεγαλύτερα από εκείνα από την εξάλειψη των εναπομενόντων φραγμών στο διεθνές εμπόριο. Η ενσωμάτωση των γυναικών στο εργατικό δυναμικό του πλούσιου κόσμου παρέχει μια αντίστοιχη αναλογία: επέκτεινε την προσφορά εργασίας και το πεδίο για εξειδίκευση, χωρίς την υποκατάσταση του εγχώριου ανδρικού εργατικού δυναμικού.

Οι κάτοικοι των πλούσιων χωρών ωστόσο ανησυχούν ότι οι μετανάστες θα ωφεληθούν σε βάρος τους. Ωστόσο, σε μια επισκόπηση των ερευνών σχετικά με το θέμα οι Francine Blau και Lawrence Kahn του Πανεπιστημίου Cornell διαπιστώνουν ότι λίγες μελέτες εμφανίζουν αρνητικές επιπτώσεις στους μισθούς των χωρών υποδοχής μεταναστών. Σε μία πρόσφατη μελέτη για τη δυτική Ευρώπη οι Francesco D'Amuri της ιταλικής κεντρικής τράπεζας και Giovanni Peri του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας στο Davis, βρίσκουν ότι η μετανάστευση ενθαρρύνει τους ντόπιους να αναλάβουν πιο περίπλοκες δουλειές. Αυτές οι “εργασιακές αναβαθμίσεις” είναι υπεύθυνες για την αύξηση κατά 0,6% στους μισθούς της χώρας υποδοχής, για κάθε διπλασιασμό του μεριδίου των μεταναστών στο σύνολο του εργατικού δυναμικού. Όπου η μετανάστευση οδηγεί σε απώλειες για υποσύνολα του εγχώριου πληθυσμού, ο Gordon Hanson του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια στο San Diego εκτιμά ότι η χρέωση ενός τέλους εισόδου για τους μετανάστες ή τους εργοδότες τους θα μπορούσε να βοηθήσει να πληρώσει για την εκπαίδευση και κατάρτιση ή άλλες αποζημιώσεις για όσους ζημιώνονται από τη μετανάστευση.

Ένα παγωμένο καλωσόρισμα

Οι προηγμένες οικονομίες μπορεί επίσης να αντιδρούν λόγω της επίδρασης της μετανάστευσης στους προϋπολογισμούς τους. Σε μια επισκόπηση των μελετών των δημοσιονομικών επιπτώσεων οι Sari Pekkala Kerr του Wellesley College και William Kerr του πανεπιστημίου του Χάρβαρντ διαπιστώνουν ότι οι μετανάστες μπορούν να χρησιμοποιούν μερικές φορές τις κοινωνικές υπηρεσίες πιο έντονα από τους ντόπιους. Ωστόσο, είναι δύσκολο να υποστηρίξει κανείς ότι οι μετανάστες αποτελούν μια συστηματική διαρροή για το δημόσιο ταμείο. Μερικοί νεοφερμένοι συμβάλουν περισσότερο στα φορολογικά έσοδα από ό,τι απολαμβάνουν στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών, αντισταθμίζοντας ένα μεγάλο μέρος της επίπτωσης από εκείνους που είναι καθαροί αποδέκτες των δημόσιων παροχών.

Άλλοι ανησυχούν ότι η μετανάστευση από ταλαντούχους ανθρώπους μπορεί να βλάψει τις οικονομίες που αφήνουν πίσω τους. Αλλά η δυνατότητα της μετανάστευσης δημιουργεί κίνητρα για τους ανθρώπους στις αναδυόμενες αγορές να επενδύσουν στον τομέα της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που επιλέγουν να μείνουν στη χώρα τους. Η μετανάστευση δημιουργεί ροές εμβασμάτων προς τη χώρα προέλευσης, ενώ οι άτυπες διασυνδέσεις διευκολύνουν το εμπόριο και τις επενδύσεις μεταξύ των χωρών. Αν οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής μπορέσουν να ξεπεράσουν την ξеноφοβία τους, οι αποδόσεις θα μπορούσαν να είναι τεράστιες.

Πηγές

"Open borders", by John Kennan, NBER Working Paper #18307, August 2012

"International migration, politics and culture: the case for greater labour mobility", by Sharun Mukand, Chatham House Policy Paper, October 2012

"TFP differences and the aggregate effects of labor mobility in the long run", by Paul Klein and Gustavo Ventura, Berkeley Electronic Journal of Macroeconomics, 2007

"Let their people come: breaking the gridlock on global labor mobility", by Lant Pritchett, 2006

"Immigration and the distribution of incomes", by Francine Blau and Lawrence Kahn, NBER Working Paper #18515, November 2012

"Immigration, jobs and employment protection: evidence from Europe before and during the Great Recession", by Francesco D'Amuri and Giovanni Peri, NBER Working Paper #17139, June 2011

"The economics and policy of illegal immigration in the United States", by Gordon Hanson, Migration Policy Institute, 2009

"Economic impacts of immigration: a survey", by Sari Pekkala Kerr and William Kerr, Finnish Economic Papers, Spring 2011